

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης, μία από τις παλαιότερες βιβλιοθήκες της χώρας, φέτος γιορτάζει τα 100 χρόνια της ως Δημοτική (τα εγκαίνια πραγματοποιήθηκαν στις 10 Ιουλίου του 1923).

Η ιστορία της όμως, και η έναρξη της ως σχολική, τοποθετείται πολύ πιο πίσω- εξ ου και η αναφορά στους 3 αιώνες. Η δημιουργία της συλλογής και η λειτουργία της σε διάφορες μορφές (σχολική, κοινοτική, αναγνωστήριο κτλ) ανατρέχει στα μέσα του 17ου αιώνα, σύμφωνα με αναφορές.

Ιδιαίτερο και κύριο χαρακτηριστικό της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης είναι, ότι η ιστορία της είναι ταυτόσημη σχεδόν και ακολουθεί την ιστορία της πόλης, όταν και ξεκινά η κοινωνική και οικονομική της ανάπτυξη.

Η ευεργεσία στη Δυτική Μακεδονία εντάσσεται σε μία γενικότερη πρακτική. Άνθρωποι που φεύγουν σε νεαρή ηλικία από τον τόπο τους αναζητώντας καλύτερες συνθήκες και όταν αποκτήσουν μεγάλη περιουσία νιώθουν την ανάγκη να υποστηρίξουν και να αφυπνίσουν αυτούς που έμειναν πίσω στη γενέθλια γη.

Η αρχική μικρή συλλογή βιβλίων που εξυπηρετούσε σχολικές ανάγκες αυξάνεται και μετονομάζεται συνεχώς στη διάρκεια των αιώνων.

Επιγραμματικά οι κυριότεροι σταθμοί λειτουργίας της:

17ος αιώνας	Στο δεύτερο μισό αναφέρεται η έναρξη της ως σχολική
1791	Παράδοση της βιβλιοθήκης στον ιεροδιδάσκαλο Ιωνά
1813	Κοντά στο ναό του Αγίου Νικολάου χτίζεται ένα μικρό θολωτό οίκημα με διάφορες αίθουσες που ονομάζεται Οίκος Βελτιώσεως.
1916	Ιδρύεται το αναγνωστήριο Κοζάνης, σωματείο που παραλαμβάνει τα βιβλία του Οίκου.
1923	Γίνεται η παράδοση στον Δήμο και η σύσταση της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης.
1963	Αποκτά το προσωνύμιο Κοβεντάρειος προς τιμή των δωρητών της, με την προσθήκη του κτηρίου δίπλα στο δημαρχείο Κοζάνης.
1986	Γίνεται αυτοτελές ΝΠΔΔ του Δήμου και σήμερα διοικείται από 11μελές ΔΣ
1995	Ιδρύεται το INBA (πολιτιστικό δίκτυο πόλεων) με κύριο στόχο την ανάδειξη της ΚΔΒΚ
2018	Έχουμε τα εγκαίνια και την έναρξη της λειτουργίας της στο νέο κτίριο, μέσω του προγράμματος ΕΣΠΑ.

Σήμερα η συλλογή της περιλαμβάνει δεκάδες χιλιάδες έντυπα, χειρόγραφα, λυτά έγγραφα, περιοδικά, εφημερίδες- κυρίως τοπικές- αρχαιολογική συλλογή, χάρτες κ.α. που μπορεί κανείς να αναζητήσει ηλεκτρονικά στον κατάλογο της, ενώ έχει ψηφιοποιήσει περισσότερες από 1.550.000 σελίδες.

Υπενθυμίζεται, ότι το Δημοτικό Συμβούλιο Κοζάνης με απόφασή του προέβη στην ανακήρυξη του 2023 ως επετειακού έτους «100 χρόνια Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης, 3 αιώνες ιστορίας».

Ακολουθεί η αναλυτική παρουσίαση του προγράμματος εκδηλώσεων του επετειακού έτους:

<u>Ημερομηνία</u>	<u>Δράση</u>
02/04	Συναυλία, η ισορροπία των αντιθέσεων, μία συνεργασία με τον σύλλογο φίλων της βιβλιοθήκης κ το ωδείο Music Art, Νέο ωδείο Κοζάνης.
04-07/05	Συμμετοχή της ΚΔΒΚ στη 19η Διεθνή Έκθεση Βιβλίου, με περίπτερο, εισήγηση στην Ημερίδα “οι βιβλιοθήκες άνω κάτω” και με έκθεση φωτογραφίας στο χώρο της έκθεσης με τίτλο “Η Μικρασιατική Εκστρατεία μέσα από τη ματιά ενός βιβλιοθηκάρου”
08/05	Δράση του παιδικού σταθμού Λιλιπούπολη με τίτλο δανειστικές βιβλιοθήκες για μικρούς και μεγάλους από τη Λιλιπούπολη. Και στις 31/05 από το ίδιο εκπαιδευτικό ίδρυμα μία παιδική διαδραστική βιβλιοπαρουσίαση με τίτλο Ούτε Νότα.
26-27/05	Διημερίδα με την επιστημονική επιμέλεια της ΕΔΥΜΜΕ, με τίτλο “Η βιβλιοθήκη της Κοζάνης και ο Ελληνικός Διαφωτισμός” με θεματικές τους οι πρωτεργάτες της ΚΒΔΚ, και η συμβολή της Κοζάνης στον Ελληνικό Διαφωτισμό. Την ίδια ημερομηνία επίσης πραγματοποιήθηκε και η έναρξη της έκθεσης των θησαυρών της βιβλιοθήκης από τον χώρο της ιστορικής, στο χώρο του μουσείου. Η έκθεση θα παραμείνει διαθέσιμη προς επίσκεψη τις ώρες λειτουργίας της βιβλιοθήκης καθ’ όλη τη διάρκεια του επετειακού έτους.
10/06	Βιβλιοπαρουσίαση με την επιστημονική επιμέλεια της ΕΔΥΜΜΕ, με τίτλο “ο Κοζανίτης ιατροφιλόσοφος Γεώργιος Σακελλάριος, ο βίος, το έργο και η συμβολή του στην εξέλιξη της ιατρικής κατά την εποχή του νεοελληνικού διαφωτισμού με βάση τα ανέκδοτα αυτόγραφα του.
18/06	Βιβλιοπαρουσίαση με την επιστημονική επιμέλεια της ΕΔΥΜΜΕ, με τίτλο “Εμποροι στη Δυτική Μακεδονία κατά τον 19ο αιώνα. Εμπορικές και επενδυτικές στρατηγικές των Κ.Δ. Τακιατζή και Δ.Κ. Κοεμτζή”
22-30/06	Έκθεση ζωγραφικής του Συλλόγου Εικαστικών με τίτλο “Φρόνει τι κεδόν” με έργα έργα ενηλίκων και παιδιών, καθώς και 20 έργα για τα 100 χρόνια.
10/07	Επ’ ευκαιρία των εγκαινίων της βιβλιοθήκης στις 10/07 η ΚΔΒΚ θα έχει τις πύλες της ανοιχτές όλη μέρα από τις 8.00 το πρωί έως τις 10.00 το βράδυ για όλους τους δημότες και τους επισκέπτες με κεράσματα, δράσεις και μουσική, καθώς και αναμνηστικά.
29/07	Η βιβλιοθήκη θα κάνει την πρώτη της μεγάλη μουσική διοργάνωση με μία δωρεάν συναυλία και καλεσμένο καλλιτέχνη τον Νίκο Πορτοκάλου, μαζί με τους Βίκυ Καρατζόγλου και τον Βύρωνα Τσουράπη και τη δυναμική μπάντα οι Ευγενείς Αλήτες. Ο Νίκος Πορτοκάλου ένας από τους κορυφαίους μουσικούς και τραγουδοποιούς της χώρας μας, στήνει μια μουσική παράσταση στηριγμένη στα πιο αγαπημένα τραγούδια του αλλά και σε τολμηρούς συνδυασμούς ελληνικών και ξένων εμβληματικών τραγουδιών με τον ιδιαίτερο τρόπο που το κάνει και στην τηλεοπτική εκπομπή του, το Μουσικό κουτί.

	Τέλος Αυγούστου συναυλία στο Δημοτικό Κήπο μία τη δυναμική τοπική μπάντα “The Bahalows”
1-15/09	Φωτογραφική έκθεση του κυρίου Αλέξανδρου Βρεττάκου και του φωτογραφικού εργαστηρίου του Δήμου «Φωτοδίοδος» με θέμα την πόλη της Κοζάνης
09/09	Μουσική βραδιά στο αίθριο της βιβλιοθήκης με τον Σάκη Ντοβόλη και την μπάντα του. Ένα μουσικό κάλεσμα στο χώρο της βιβλιοθήκης για μια φθινοπωρινή βραδιά γεμάτη μουσική.
15-30/09	Φωτογραφική έκθεση του Μάρκου Πατσίκια με θέμα φωτογραφικό ρεπορτάζ.
	Με την επιστροφή των παιδιών στις σχολικές αίθουσες θα πραγματοποιηθούν μία σειρά εκδηλώσεων- όπως δημιουργικά εργαστήρια, εικονογράφηση, συγγραφή ιστοριών κ.α.- στα χωριά του Δήμου Κοζάνης από την Smarteching Education με τίτλο “Μια βιβλιοθήκη που κυλάει”.
22/09	Ημερίδα με θέμα τη Χάρτα του Ρήγα και την αξιολογή συλλογή Χαρτών της ΚΔΒΚ, από τον ομότιμο καθηγητή της Πολυτεχνικής του ΑΠΘ, Ευάγγελο Λιβιεράτο. Θα προηγηθεί παρουσίαση των εκδόσεων της Βιβλιοθήκης, Οι θησαυροί της βιβλιοθήκης.
1-15/10	Έκθεση φωτογραφίας με υλικό από την πορεία της κατασκευής της βιβλιοθήκης στο νέο κτιριακό της συγκρότημα, από το Νίκο Τζημόπουλο, συνταξιούχο πλέον υπάλληλο του Δήμου Κοζάνης.
07/10	Το ιδιωτικό νηπιαγωγείο ΑΜΠΕΜΠΑΜΠΛΟΜ παρουσιάζει διαδραστική εκδήλωση με θέμα “Πέτρα, πάπυρος, χαρτί ένα ταξίδι η γραφή”, βιωματικό εργαστήρι στην ιστορία της γραφής μέσα από το πρόγραμμα Πάμε Βιβλιοθήκη.
	Τέλος Οκτωβρίου, Ιστορικό Συνέδριο με την επιστημονική επιμέλεια της ΕΔΥΜΜΕ και τίτλο “Η χρυσοβέργειος ιστορική βιβλιοθήκη Κοζάνης, κιβωτός παιδείας κ ιστορίας”. Πρόεδρος της επιστημονικής επιτροπής μετά θα είναι ο Κωνσταντίνος Πέτσιος, Καθηγητής του Τμήματος Φιλοσοφίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Διευθνήτης του Εργαστηρίου Ερευνών Νεοελληνικής Φιλοσοφίας του Τμήματος.
	Ο Νοέμβριος θα είναι ο μήνας της μαθητικής κοινότητας στη βιβλιοθήκη. Θα παρουσιαστεί μία έκθεση εικαστικών έργων των μαθητών με θέματα συναφή με τη βιβλιοθήκη, σε συνεργασία και με το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, καθώς και φεστιβάλ φιλαναγνωσίας με επίκεντρο τη Βιβλιοθήκη και πολλαπλές δράσεις σε κάθε σχολείο.
26/11	Ημερίδα με θέμα τον δικηγόρο, πολιτικό και συγγραφέα Μιχάλη Παπακωνσταντίνου.
02-03/12	Με αφορμή και την Παγκόσμια Ημέρα Αναπηρίας στην Αίθουσα Τέχνης θα πραγματοποιηθεί μία μεγάλη μουσικοθεατρική παράσταση με την Κιβωτό, το ΔΩΚ και τον ΟΑΠΝ και το ΔΗΠΕΘΕ.
	Σε ημερομηνία πλησίον της εορτής του Αγίου Νικολάου προγραμματίζεται ημερίδα για το δωρητή Μητροπολίτη Σερβίων και Κοζάνης Διονύσιο, κατά κόσμον Νικόλαο Ψαριανό.

Συνεργασίες με το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας:

Εργαστήρια δημιουργικής γραφής, παρουσίασης βιβλιοδετικής τέχνης, εκθέσεις με το εργαστήριο αγωγής για το βιβλίο “Βιβλιολογεῖον”, της Σχολής Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών επιστημών.
Η Σχολή Καλών Τεχνών και το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών θα υλοποιήσει δράσεις με τίτλο 100 Connecting dataB. Η θεματική των δράσεων αυτών αφορά τη σύνδεση βάσεων δεδομένων με τη δωρεά σύγχρονου καλλιτεχνικού υλικού στην ΚΔΒΚ.
Επίσης, δρομολογείται μία εκδήλωση αφιέρωμα στον κορυφαίο μαέστρο του 20ου αιώνα, διευθυντή της Φιλαρμονικής του Βερολίνου με καταγωγή από την Κοζάνη του Χέρμπερτ φον Κάραγιαν.
Θα υλοποιηθούν podcasts με καλεσμένους σημαντικούς ιστορικούς μελετητές, ανθρώπους της πόλης και προσωπικότητες που σχετίζονται με τη βιβλιοθήκη, καθώς και άτομα που θα δράσουν ως πρεσβευτές της βιβλιοθήκης και έξω από τα σύνορα της πόλης μας και της ευρύτερης περιοχής.

Σημειώνεται, ότι έχουν ήδη πραγματοποιηθεί δύο σημαντικές συνεργασίες:

Η πρώτη αφορά στο το Ίδρυμα Λασκαρίδη. Η ΚΔΒΚ συμμετείχε στο συνέδριο «Αρχέτυπα στις Ελληνικές Βιβλιοθήκες», παρουσία της Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας, όπου δρομολογήθηκε η περαιτέρω συνεργασία των δύο φορέων, στο πλαίσιο του επετειακού έτους.

Επιπλέον, οι ιθύνοντες της Κοβενταρείου συνδιαλέγονται με τη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση και δρομολογούν συνεργασία που αφορά στη σπάνια συλλογή χαρτών της Δημοτικής Βιβλιοθήκης.